

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

ESR-PROJEKTIN LOPPURAPORTTI

Ohjelmakausi 2007 - 2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispvm	06.03.2015	Diaarinumero	ESAELY/232/05.02.07/2010
Käsittelijä	Kirsi Komppa	Puhelinnumero	029 502 4154
Projekti koodi	S10105	Tila	Valmis 10.03.2015

1. PROJEKTIN PERUSTIEDOT

Projektin nimi	YRITTÄJYYDEN JA LIIKETOIMINTAOSAAMISEN KEHITTÄMISOHJELMA
Ohjelma	Manner-Suomen ESR-ohjelma
Ohjelman osio	Itä-Suomen suuralueosio
Toimintalinja	1 : Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen
Projektityyppi	Projekti, jossa on henkilöitä mukana
Vastuuviranomainen	Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Aloituspäivämäärä	01.01.2008
Päättyispäivämäärä	31.12.2014

2. PROJEKTIN TOTEUTTAJAN TIEDOT

Toteuttajan nimi	Etelä-Savon ELY-keskus		
Projektin vastuuhenkilön nimi	Tea Raatikainen		
Sähköpostiosoite	tea.raatikainen@ely-keskus.fi	Puhelinnumero	0295 024 075

3. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄN TIEDOT

Täyttäjän nimi	Johanna Koponen		
Sähköpostiosoite	johanna.koponen@pieksamaki.fi	Puhelinnumero	044 799 5608

4. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ

Projektin lähtökohtana oli alkavien yritysten, sekä jo toimivien yritysten osaamisen, erityisesti liiketoimintaosaamisen, sekä kansainvälistymisosaamisen tason nostaminen.

Projektin kohderyhminä olivat alkavat yrittäjät, mikroyritykset, pk-yritykset ja yritysneuvojat. Varsinaisten kohderyhmien lisäksi toiminta kohdistui seudullisiin yrityspalveluihin (SEUTU YP) ja muihin yrityspalveluorganisaatioihin.

Pk-yritysten osaamisen kehittäminen osion lähtökohtana ja tavoitteena on yritysasiakkuusstrategian luominen ja jalkauttaminen. Lisäksi on tavoitteena, että asiantuntija toimii kehittämisspäällikkön tukena pk-yritysten osaamisen kehittämisen kentällä sekä osallistuu aktiivisesti alueen kehittämiseen ja on aktiivisessa vuorovaikutuksessa alueen muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi asiantuntija toimii projektiasiantuntijana Tiina Väärän sijaisena ja avustaa koulutusten kilpailutuksissa ja niihin liittyvissä prosesseissa.

EcoStart oli pk-yritysten kevennetty ympäristöjärjestelmä, joka oli saatavilla ELY-keskusten konsultointipalveluna. EcoStart-ympäristöjärjestelmä toteutettiin ympäristöalan asiantuntijan ohjauksessa. EcoStartin tavoitteena oli tehostaa ja kehittää järjestelmällisesti yrityksen ympäristöasioiden hallintaa, erityisesti materiaali- ja energiatehokkuutta. EcoStart on TEM:n hyväksymä valtakunnallinen tuote.

Yritysten ympäristöneuvonnan tavoitteena oli vakiinnuttaa yritysten ympäristöneuvonnan valtakunnallinen palvelu ja yhteistyöverkostot sekä Yritys--Suomi -verkkopalvelun ympäristötiedon päivittäminen ja kehittäminen. Tavoitteena oli myös edistää yritystoiminnan ympäristöasioiden huomioimista tähdäten ekotehokkuuden parantamiseen ja ympäristökuormituksen pienentämiseen.

Työelämän laatu ja tuottavuus -projektin tavoitteena oli työelämän kehittämisen, aktivoimisen ja verkostotoiminnan vakiinnuttaminen Etelä-Savon alueella. Tarkoituksena oli kehittää työelämän innovatiivisia yhteistyökäytäntöjä. Tavoitteena oli myös käynnistää ja vakiinnuttaa eteläsavolaisen työelämän kehittämisverkoston toiminta. Työelämän laatu tulee muodostumaan tulevaisuudessa yritysten kriittiseksi menestystekijäksi.

Koko hankkeen tavoitteena oli edistää yritysten johto- ja avainhenkilöiden liikkeenjohdollista osaamista yritysten kilpailukykyyn, kannattavuuden ja kasvun vahvistamiseksi sekä kotimarkkinoilla että kansainvälisessä ympäristössä. Tämä toteutettiin järjestämällä yrityksille koulutus- ja kehittämishankkeita sekä neuvontapalveluja. Lisäksi projektissa nostettiin seudullisten yrityspalveluiden neuvonnan tasoa sekä edistettiin yritysten ekokilpailukykyä sekä työelämän laatua.

Projektin määrälliset tavoitteet saavutettiin erinomaisesti ja laadulliset tavoitteet melko hyvin.

5. PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ

Tuotteistetut asiantuntijapalvelut ja pitkät valmennusohjelmat -osiossa aloitti yhteensä noin 100 henkilöä. Aloittaneista oli yrittäjiä noin 450 ja mukaan tulleita pk-yrityksiä 535.

Yritystoiminnan kehittämiseen tarkoitettujen ELY-keskuksen tuotteistetut asiantuntijapalvelut poistuivat palveluvalikoimasta 30.9.2013 ja niitä toteutettiin noin 60 kappaletta aina vuositasolla. Suosituimpia tuotteistettuja olivat PK-LTS ja TuoteStart-ohjelma.

Avainhenkilövalmennuksia toteutettiin yhteensä 37 kappaletta, joista PK-yrityksen johtamiskoulutus oli suosituin ja siitä toteutettiin 14 ryhmää. Muita valmennuksen teemoja olivat myynti, markkinointi, taloushallinto, kansainvälisyys, kasvu, tuotantopäällikkö, yritysneuvojavalmennukset ja seudulliset valmennukset.

Avainhenkilövalmennusten ja tuotteistettujen lisäksi hankkeessa on toteutettu myös toimialakohtaisia, lyhytkestoisia koulutus- ja konsultointipalveluita, kansainvälistymiseen liittyviä teemapäiviä, klinikkatoimintana neuvontaa, konsultointia luovien alojen yrityksille ja omistajanvaihdosklinikoita ja CE-

merkintäklinikoita.

Tietoisku yrittäjille: CE-merkintä kivi- ja rakennustuotteille järjestettiin marraskuussa 2013 yhteistyössä Mikkelin seudun yrityspalvelukeskuksen kanssa. Ajankohtaiseen tilaisuuteen osallistui seitsemän yrittäjää ja koulutusta pidettiin hyvänä ja vierailevaa konsulttia asiantuntevana. Tämän jälkeen toteutettiin CE-merkintään liittyviä klinikkapäiviä neljä keväällä 2014.

Lisäksi 10/2013-09/2014 välisenä aikana toteutettiin omistajanvaihdosklinikoita, joihin osallistui yhteensä 50 yritystä ja klinikkatapaamisia toteutettiin yhteensä 53 kertaa. Palautteet olivat kiitettäviä.

Seudullisten yrityspalveluiden syventävä koulutus- ja konsultointi -valmennus järjestettiin 11/2013-04/2014 ja sen toteutti Balentor Oy. Valmennukseen osallistui yli 60 Seutu-yp/Yritys-Suomi toimijaa eri organisaatioista. Valmennuksen tavoitteena oli kehittää Seutu-yp:n toimintamallia ja syventää yhteistyötä sekä selkiyttää töiden ja vastuiden jakoa sekä tehostaa tiedon jakamista.

Pk-yritysten osaamisen kehittäminen osion tavoitteena oli yritysasiakkuusstrategian luominen ja jalkauttaminen. Hankkeen osalta yritysasiakkuusstrategian kehittämistyö jäi vielä hieman kesken. Lisäksi asiantuntija toimi kehittämispäällikkönä tukena pk-yritysten osaamisen kehittämisen kentällä sekä osallistui aktiivisesti alueen kehittämiseen ja oli aktiivisessa vuorovaikutuksessa alueen muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi asiantuntija toimi projektiasiantuntijana Tiina Väärän sijaisena ja avusti koulutusten kilpailutuksissa ja niihin liittyvissä prosesseissa.

Kokonaisuudessaan vuosina 2008-2013 toteutettiin viisi kappaletta vienti- ja kansainvälisyyskoulutuksia. Hanke on vuosien varrella saanut kouluttaa ison määrän vientiyrityksiä hoitamaan käytännön vientiä ja antanut eväitä uusiin markkinoihin, mahdollisuuksiin ja näkymiin. Kansainvälisyyttä ja vientiä haluttiin vahvistaa entisestään vuonna 2013 ja silloin tarjottiin "Kansainvälistä kasvua Norjasta" -koulutus, jossa osallistujat olivat eteläsavolaisista yrityksistä. Osallistujien palautekeskiarvo oli 4/5 ja matkan funktiona oli tutustua Norjan business-kulttuuriin.

Kansainvälisen kaupan sopimukset ja riskienhallinta -valmennus toteutettiin joulukuussa 2014. Osallistujien palautteista kävi ilmi, että he olivat tyytyväisiä teorian ja käytännön linkittämiseen. He saivat valmennuksesta myös konkreettista apua kansainväliseen kauppaan ja he toivoivat samankaltaisia teemoja lisää. Toinen palaute-esimerkki on Pk-yrityksen vienti- ja kansainvälistymiskoulutuksesta vuodelta 2013. Yrityksellä ei ollut aiempaa kokemusta viennistä. Yritys näki yhtenä valmennuksen etuna yrityskohtaisen konsultoinnin ja he olivat tyytyväisiä myös siitä, että osa päivien sisällöstä toteutettiin englanniksi.

Yritysten ekotehokkuutta kehitettiin valtakunnallisen, TEM:n hyväksymän tuotteen, EcoStartin avulla. EcoStarteja on toteutettu yhteensä yli 100 kappaletta sen toimintavuosien aikana. Tuotteen virallinen sopimuskausi päättyi 31.12.2013. EcoStart tuotteesta vastasi hankkeen lopussa kaksi ympäristöasiantuntijaa, ja vaikuttavuusarviointi valmistui kesällä 2013. Yhteistyö oli toimivaa projektin asiantuntijoiden sekä

yhteistyökumppaneiden kesken. Lisäksi käynnistettiin selvitystyö EcoStart tuotteen tulevaisuudesta, että kuka ulkopuolinen taho voisi ottaa siitä vetovastuun. Motiva oli erittäin vahva vaihtoehto, mutta neuvottelut ovat edelleen kesken.

Yritysten ympäristöneuvonnan valtakunnallinen palvelu toimi 31.12.2013 asti. Pk-yrityksille, aloittaville yrityksille ja yritysneuvojille oli tarjolla valtakunnallisesti ajantasaista, puolueetonta ja luotettavaa tietoa yrityksen ympäristöasioista. Neuvoja sai mm. energiatehokkuudesta, jätehuollon järjestämisestä, materiaalitehokkuudesta, riskienhallinnasta, ympäristölainsäädännöstä ja ympäristöjärjestelmistä. Ympäristöasiantuntijat pyrkivät vastaamaan kysymyksiin mahdollisimman reaktiivisesti. Neuvonta oli maksutonta ja ohjaavaa. Ympäristöasiantuntijat eivät siis antaneet lausuntoja, eivätkä myöntäneet lupia. Asiakkaiden kyselyt tulivat suurimmaksi osaksi sähköpostitse www.yrityssuomi/ymparisto kautta.

Työelämän laatu ja tuottavuus projektin taustalla toimi vahvasti TEM:n Työelämä 2020 -hanke. Hankkeen taustalla oli työelämästrategia, jonka tavoitteena oli työelämän laadun ja tuottavuuden samanaikainen kehittäminen. Hankkeen visiona on luoda Suomen työelämästä Euroopan parasta vuoteen 2020 mennessä.

Etelä-Savon työelämän kehittämisverkoston missiona oli toimijoiden keskinäisen käytännön yhteistyön rakentaminen ja sitä kautta eteläsavolaisten organisaatioiden kilpailukykyyn parantuminen. Lisäksi avaintavoitteena oli yritysneuvontatyön kehittäminen. Tässä osiossa yritysneuvontatyö käsitettiin laajasti. Alueen toimijat haastoivat itsensä etsimään ja luomaan uusia keinoja käytännön neuvontatyön toteuttamiseen. Pirstaloituneesta neuvontatyöstä pyrittiin kohti joustavaa kokonaisuutta.

Etelä-Savon työelämän kehittämisverkosto toimi alueella aktiivisesti ja vahvassa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. TYKE-hankkeiden aktivointia toteutettiin toimintavuonna myös aktiivisesti.

Etelä-Savon työelämän kehittämisverkoston toimintaa vuonna 2014:

- M-ikä on Pop työelämässä -seminaari 01/2014 Mikkeli
- Yritysryhmävalmennuksen päätös 02/2014 Pieksämäki
- KasvuOpen kasvuyrityskilpailu www.kasvuopen.fi: Etelä-Savossa ulkopuolelle jääneille yrityksille klinikkapäivä yhteistyössä E-S kauppakamarin kanssa, pilottikokeilu 3.6.
- Tekes Liideri -ohjelman videoaamukahvitilaisuudet (7 krt)
- Valtakunnallinen TYLA videoinfo-iltapäivä ELY-keskuksissa 3.6.
- Mikkelin kesäpäivät 12.-13.6. valtakunnallinen työelämäseminaari
- Expo -osallistuminen 15.8. Savonlinnan Yrityspalvelut Oy:n tilaisuuteen (Saimaa Summit ICT)
- Osallistuminen 2.9. Itä- ja Länsi-Afrikan liiketoimintamahdollisuudet -tilaisuuteen (Mikkeli)
- Voi hyvin - eteläsavolainen Akavalainen, yhteistyöseminaari 20.9. Mikkelissä
- Väilytymarkkinat, VATES yhteistyö: verkostoja hyödyntäen järjestöjen kautta aitoon työllistymiseen -seminaari 15.10.
- Nuori johtajuus -seminaari, videolla 5.11. (Liideri, Nuorkauppakamari)
- Kansainvälisen kaupan sopimukset ja riskienhallinta käytännössä 3.12.2014

Markkinoinnillinen yhteistyö on ollut sujuvaa ja joustavaa seudullisten yrityspalveluiden kanssa. Seudulliset yrityspalveluorganisaatiot ovat myös tahoillaan levittäneet tietoa hankkeen sisällöstä ja toimenpiteistä omille kohderyhmilleen. Etelä-Savon ELY-keskus on omalta osaltaan vastannut toimenpiteiden suunnittelusta ja palvelujen tarjoajien hankinnoista. Seudullisten toimijoiden kanssa yhteistyö on sujunut erittäin hyvin. Yhteistyö ELY:n ja koulutus- ja konsulttiyritysten kesken on ollut toimivaa.

Projektiin valittiin osallistujia joko nonstop -periaatteella yksittäisiin tuotteistettuihin neuvontapalveluihin tai pitkäkestoisiin avainhenkilövalmennuksiin ilmoittautumisten perusteella. Projektin toimenpiteiden toteutuksessa käytettiin yksityisiä, kilpailutettuja koulutus- ja konsulttiyrityksiä. Kouluttajien aktiivisen myyntityön johdosta valmennukset toteutuivat suunnitelman mukaisesti ja ryhmät saatiin täyteen. Joissakin valmennuksissa ryhmäkoot olivat odotettua pienempiä, mutta yleisesti valmennusten ryhmäkoot olivat suunnitelman mukaisia. Lisäksi asiakkaiden tarpeista ja toiveista lähtien projektissa pyrittiin toteuttamaan erilaisia räätälöityjä valmennuskokonaisuuksia.

Toimenpiteistä kerättiin asiakaspalautteet ja TEM työ- ja elinkeinoministeriö toteutti vaikuttavuusarvioinnit tuotteistetuista asiantuntijapalveluista vuonna 2012 ja pitkistä valmennusohjelmista vuonna 2013.

6. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Projektista on tiedotettu valmennusten markkinoinnin yhteydessä sekä levittämällä tietoa muun muassa yritysten kehittäjäorganisaatioiden kautta.

Viestintävälineinä ovat olleet ELY-keskuksen verkkosivut ja intra, projektien omat verkkosivut, Yritys-Suomen verkkosivut, yhteistyökumppaneiden viestintävälineet sekä erilaiset sähköiset tiedotteet ja esitteet. Lisäksi on hyödynnetty ASKO -kampanjoita, SlideSharea (EcoStart ja TYLA), yritysesimerkkejä, lehtijuttuja ja mainoksia. Aktiivista markkinointityötä on tehty myös yrittäjätilaisuuksissa, messuilla ja muissa verkostoitumistilaisuuksissa. Tuotteistettuja asiantuntijapalveluita ja avainhenkilövalmennuksia on markkinoitu tuloksellisesti myös konsulttien tahoilta.

"Luodaan yhdessä siivet yritystoiminnalle" ilmoitus ja uutinen 29.9.2014 Kauppalehdessä.

Etelä-Savon kehittämisverkoston viestintä on ollut aktiivista.

- artikkelit Länsi-Savo/Itä-Savo 01 ja 05/2014, ELY:n uutiskirjeet, ELY ja TE-toimisto intrat, Valtion työelämän kehittämislehti Kaiku ja Taloudentekijät -lehti
- Työelämä 2020 alueverkostojen kanavat: facebook, twitter, slideshare ja työelämä 2020 -blogi
- valtakunnallinen TYLA -uutiskirje ilmestyi noin kahden kuukauden välein. Ajankohtaisen uutiskirjeen sai tilattua pirkko.jukka@tem.fi.

Ohjausryhmällä on ollut myös erittäin merkittävä rooli hankkeiden viestinnässä ja projekteille asetetuilla kehittämisryhmillä/ asiantuntijaryhmillä, jotka kokoontuivat tarvelähtöisesti. Virallinen ohjausryhmä kokoontui viimeisenä toimintavuonna yhden kerran 18.9.2014, koska kevään ohjausryhmään olisi päässyt osallistumaan ainoastaan yksi henkilö.

Kokonaisuutena toiminta on ollut suunnitelman mukaista.

6.1 Projektin mahdollinen internet-osoite

www.yrityssuomi.fi, www.tyoelama2020.fi

7. ONGELMAT JA SUOSITUKSET

Pitkäkestoisissa valmennuksissa ei saisi olla kovin eritasoisia osallistujia, mutta homogeenisten ryhmien valinta on pienessä maakunnassa haasteellinen tehtävä, koska esimerkiksi vientiyrityksiäkin on niin vähän, niin välttämättä ei ole riittävästi potentiaalisia hakijoita. Lisäksi kun pitkäkestoisen valmennusten markkinointi on melkein kokonaisuudessaan ulkoistettu ulkopuolisille konsulteille, niin sekin voi aiheuttaa omat haasteensa asiakasrekrytoinnissa.

EcoStartista tehtiin vaikuttavuusselvitys keväällä 2013, jossa vastausten ilmeni, että kuinka EcoStart saadaan elämään yrityksen sisällä ja kiinnittymään yrityksen arkeen. Yritykset olisivat tarvinneet enemmän tukea EcoStart-hankkeen jälkeen toiminnan jalkauttamiseen yrityksessä. Viestintä- ja markkinointia olisi voinut tehdä myös aggressiivisemmin. Kokonaisuutena EcoStartteja tehtiin hankkeen aikana yli 100, mutta Etelä-Savossa kysyntä oli hyvin vaisua. Viestinnän haasteet tuli ilmi myös vaikuttavuusselvityksen kautta, jossa mainittiin "EcoStarttia tulisi markkinoida enemmän yritysten keskuudessa. Nyt kaikki tuntevat ISO-järjestelmän ja sertifikaatit, mutta kukaan ei tunne EcoStarttia". Nämä huomiot olisi hyvä muistaa, jos EcoStart toimintaa mahdollisesti jatketaan tulevaisuudessa vielä jossakin muodossa.

Kehittämispalveluille kohdennettua rahaa jäi käyttämättä. Eli olisi pitänyt pystyä ennakoimaan tilanne jo vuonna 2012 ja toteuttamaan esimerkiksi yksi kv-valmennus, jolle olisi ollut varmasti myös kysyntää. Riskin ottaminen olisi voinut johtaa myös rahojen riittämättömyyteen. Toisaalta hankkeen budjettia pienennettiin jo hieman vuonna 2013, kun työelämän laadun asiantuntija Maija Korhosen työajasta meni 35 % Tekesille 1.5.2013-31.12.2014 ja Tiina Väärän työajasta meni 20 % toimintamenoille 1.4.-31.12.2014.

Työelämä 2020-hankkeen alueverkostojen arviointi valmistui lokakuussa 2014, jossa arvioitiin Etelä-Savon työelämän kehittämisverkoston keskeisimpiä haasteita ja miten toimintaa voisi kehittää. Suoranaisia heikkouksia esiintyi melko vähän, mutta kehittämistarpeita kylläkin. Verkoston toiminta itsessään toimii hyvin, mutta tiedonvälityksen avoimuudessa sekä informaation kulkuun liittyvissä välineissä on paljon parantamisen varaa.

Suosituksena on, että Etelä-Savon työelämän kehittämisverkoston kannattaa jatkaa nykyisellä vahvalla verkostoitumisen tiellä, joka tuottaa konkreettisia tuloksia tukeutumalla keskinäiseen, niin henkilökohtaisella kuin organisaatioiden tasolla toimivaan tuntemiseen, luottamukseen ja sitoutumiseen. Verkoston on tärkeä jatkaa keskinäisen tiedonvälityksen kehittämistä ja siihen sopivien välineiden etsimistä. Tämä on yleinen haaste kaikille verkostoille ja sopivia välineitä on vaikea löytää; tämä verkosto voisi toimia tässä tienavaajana muille. Verkostossa vaikuttaisi ryhmähaastattelun perusteella olevan selkeä yhteinen tahtotila

verkostoitumiseen. Toisaalta tavoite ei vaikuttaisi kuitenkaan lomakekyselyn perusteella olevan niin kirkas ja yhteisesti jaettu kun verkostossa ehkä nyt oletetaan. Yhteisen tavoitteen kirkastamiselle voisi näin ollen olla tarvetta. Verkostossa on ryhmähaastattelun perusteella vahva tahtotila toimia aidosti luottamus pohjaisesti. Myös lomakekyselyn perusteella luottamus on hyvää, mutta ei ehkä niin vahvaa kuin haastatteluiden perusteella olisi voinut ennakoita. On haasteellista tulkita, mistä tämä ero nousee. Onko esimerkiksi mahdollista, että aiempina vuosina ydintoimijoiden välillä luotu vahva luottamus on edelleen vahvaa, mutta uusien toimijoiden tullessa mukaan tilanne on hieman muuttunut? Luottamusongelmaa ei selkeästikään ole, mutta tässä alueverkosto voisi, kuten alueverkoston slogan kuuluu; haastaa itsensä.

Hankkeen projektipäällikön ominaisuudessa ehdottaisin verkostolle jotain yhteistä alustaa tiedon jakamiseen ja tapaamisia voisi toteuttaa esim. Skypen tai Microsoftin erilaisten ohjelmien kautta (esim. entinen Lync). Eri organisaatioiden tietoturvajärjestelmät aiheuttavat kylläkin oman haasteensa järjestelmien käyttämiselle.

Johtajuuden merkitys hankkeiden tehokkaassa ja tuloksellisessa läpiviennissä on hyvin merkityksellistä. Hankkeiden ohjauksessa olisi huomioitava projektipäällikön rooli ja velvollisuus ja pyrittävä siihen, että hänellä olisi lopullinen vastuu hankkeesta kokonaisuutena. Tämä selkeyttäisi varmasti viestinnällisiä näkökohtia ja vastuita.

Kokonaisuutena hankkeelle jäi käyttämättä rahaa. Jatkossa olisikin toiveena, että budjetoidut rahat voisi käyttää kaikkiin niihin toimenpiteisiin, jotka edistävät hankkeen verkostoitumista, yhteistyötä ja markkinointia. Toisaalta oli myös erittäin suotavaa, että hankkeen budjettia tarkasteltiin syvällisemmin vuonna 2013 ja päädyttiin pienentämään budjettia hieman.

8. PROJEKTIN TULOKSET

Tuotteistetut asiantuntijapalvelut ja pitkät valmennusohjelmat -osiossa aloitti yhteensä noin 100 henkilöä. Aloittaneista oli yrittäjiä noin 450 ja mukaan tulleita pk-yrityksiä 535.

Yritystoiminnan kehittämiseen tarkoitettujen ELY-keskuksen tuotteistetut asiantuntijapalvelut poistuivat palveluvalikoimasta 30.9.2013 ja niitä toteutettiin noin 60 kappaletta aina vuositasolla. Suosituimpia tuotteistettuja olivat PK-LTS ja TuoteStart-ohjelma.

Avainhenkilövalmennuksia toteutettiin yhteensä 37 kappaletta, joista PK-yrityksen johtamiskoulutus oli suosituin ja siitä toteutettiin 14 ryhmää.

Avainhenkilövalmennusten ja tuotteistettujen lisäksi hankkeessa on toteutettu myös toimialakohtaisia, lyhytkestoisia koulutus- ja konsultointipalveluita, kansainvälistymiseen liittyviä teemapäiviä, klinikkatoimintana neuvontaa, konsultointia luovien alojen yrityksille ja omistajanvaihdosklinikoita ja CE-merkintäklinikoita.

Ramboll Oy teki vaikuttavuusarvioinnit tuotteistettujen ja avainhenkilövalmennusten osalta 2012-2013. Arvioinnissa ilmeni, että palvelut hyödyttivät yritysten kilpailukykyä ja kehittivät yrityksen toimintaa.

Kansainvälistyminen koettiin tärkeänä ja koulutusten kautta saatiin paljon uusia kehittämisideoita, työkaluja ja verkostoja. Tulevaisuudessa toivottiin valmennusta markkinointiin, myyntiin, tuotteistamiseen, talouteen ja rahoittamiseen.

EcoStart-konsultointipalvelun vaikuttavuudesta tehtiin kysely keväällä 2013. Vaikuttavuuskyselyn vastausprosentti oli 40.5%. Useimmat yritykset olivat saaneet tietoa tuotteesta ELY-keskuksesta tai konsultilta. Ympäristöasiat kiinnostivat yrityksiä ja järjestelmällä katsottiin olevan merkitystä viestinnässä ja yrityksen kilpailukyvyn kehittymisessä. Joissakin yrityksissä oli nimetty ympäristöasioiden vastuuhenkilö ja palvelussa sovittujen mittareiden seuranta jatkettiin ja yrityksessä oli tullut myös uusia kehittämiskohteita esille. Lisäksi suurimmassa osassa yrityksiä hankinnoissa käytettiin ympäristökriteereitä ja tarjousten teossa viestitettiin ympäristönäkökohdista. Kaikki yritykset olivat myös sitä mieltä, että palvelu vastasi hyvin yrityksen tarpeisiin ja että yritykset olivat valmiita suosittelemaan palvelua myös muille yrityksille.

EcoStartteja on tehty koko hankkeen aikana yli 100 kappaletta.

Etelä-Savon työelämän kehittämisverkosto luotiin ja Työelämä 2020-hankkeen alueverkostojen arviointi valmistui lokakuussa 2014. Arvioinnin tulokset perustuvat alueittain kysely- että haastattelukysymyksiin.

Etelä-Savon alueverkoston vahvuudet sekä kysely- että haastattelututkimuksen perusteella olivat, että verkosto kokee toimivansa vaikuttavasti. Tätä tulosta hieman heikentää se tosiasia, ettei alueverkostolla ole selkeitä mittareita omien vaikutustensa arviointiin. Lisäksi verkoston jäsenet tuntevat toisensa verraten hyvin, mihin omalta osaltaan vaikuttaa se, että verkoston toimintaa on ollut Etelä-Savossa jo ennen hanketta. Verkoston jäsenet ovat kylläkin suureksi osaksi vaihtuneet, mutta tietyt kumppanuudet ovat säilyneet. Tutkimuksen mukaan Etelä-Savon kehittämisverkostossa vastuuta jaetaan kohtuullisen hyvin ja resurssitkin ovat melko riittävät. Verkosto on myös riittävän laaja. Verkostossa kokeillaan uusia toimintatapoja aktiivisesti (esim. Pieksämäen yrittäjille suunnattu pilotti ja kv-yhteistyö) ja näin samalla itse toimijatkin sisäistävät uusia työtapoja ja menetelmiä ja kehittävät myös omaa asiantuntijuuttaan.

9. PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

Pieksämäellä kokeiltiin 06-12/2013 uudenlaista yritysryhmävalmennusta, jossa oli mukana kuusi pieksämäkeläistä yritystä. Pilotoinnissa kehitettiin yritysten liiketoimintaa vertaiskehittämisen avulla.

Uusia avauksia on hyvä tehdä koko ajan, koska tällä hetkellä esimerkiksi Afrikka on juuri vielä aika koskematon ja lisäksi vahvasti kasvava markkina-alue. Afrikka tarjoaa pk-yrityksille paljon kiinnostavia markkinamahdollisuuksia ja liiketoiminnan kasvua aivan uusille alueille. TEM:llä on suunnitteilla juuri Afrikan markkinoille pk-yrityksille suunnattu kasvuohjelma "Digitaalinen Afrikka". Länsi-Afrikan liiketoimintamahdollisuudet road show pidettiin 2.9.2014 Mikkelissä, joka oli osa Team Finland tapahtumaa. Työelämän kehittämisen asiantuntija Maija Korhonen sai myös hyviä kontakteja tilaisuudessa ja näin tietoja voi hyödyntää Etelä-Savon kehittämisverkoston palvelutarjoomassa ja yritysten työelämän laadun kehittämisessä. Päivien sisällöt olivatkin erittäin onnistuneet ja tätä kautta myös Pohjois-Savo ja Jyväskylä osoittivat kiinnostuksensa Mikkelin tapahtumaa kohtaan, ja kaupungit tulevat mahdollisesti

toteuttamaan vuonna 2015 myös omat "Afrikka-päivänsä".

Taidelähtöinen toimintalogiikka sai myös alkukipinänsä työelämän laatu ja tuottavuus -osiossa, mutta sen toteuttamisen ajankohta ei ollut vielä kypsä hankkeen aikana, mutta mahdollisuus kannattaisi käyttää tulevaisuudessa. Toiminnassa korostuu kv-näkökulma ja tavoitteena on palveluiden yhdistäminen.

TYLA-osion reaktiivisuutta kuvaa hyvin se, kun Etelä-Savon Kasvupolku sparraukseen haki yhteensä 26 kasvuhakuista yritystä, ja vain 10 heistä voitiin valita varsinaiseen Kasvupolku -sparraukseen, jonka finaali pidettiin lokakuussa 2014 Jyväskylässä. Ulkopuolelle jääneille 16 yritykselle tarjottiin mahdollisuus osallistua kasvuklinikoihin. Yritysten ensisijaisena kehityshaasteena oli palvelun konseptointi ja tuotteistaminen tai myynti. Tämän vuoksi 3.6.2014 toteutettavat klinikat toteutettiin juuri näiden teemojen mukaisesti. Hanke pystyi täyttämään ulkopuolelle jääneiden yritysten tarpeet tarjoamalla heille kohdennettua klinikkasparrausta.

EcoStart oli Suomen ehdokas Euroopan komission RegioStars 2013 -kilpailussa.

10. PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Hanke toimi koko elinkaarensa ajan tasa-arvoneutraalisti.

11. HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Asiakkaiden tarpeiden kuuntelu on välttämätön edellytys siihen, että miten kentän tarpeeseen pystytään vastaamaan. Hankkeessa on pyrittykin siihen, että kuunnellaan asiakkaita herkällä korvalla ja ainakin kv-puolella on juuri asiakkaiden tarpeista toteutettu pitkäkestoisia valmennusohjelmia. Näiden ohjelmien kautta asiakkailla on herännyt taas uusia tarpeita ja he ovat voineet osallistua esimerkiksi markkinointi-iskuihin tai ajankohtaispäiviin, jossa he ovat saaneet uusia liidejä sekä mahdollisuuden verkostoitua oikeiden asiantuntijoiden kanssa.

Vahva yhteistyö esimerkiksi hyvinvointiteeman alla, kun ELY-keskus ja Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun Pienyrityskeskus järjestivät yhteistyössä matkan Pietariin. Tuloksellista yhteistyötä on toteutettu myös monimuotoisten tilaisuuksien ja klinikkatapaamisten yhteydessä.

Etelä-Savon työelämän kehittämisverkoston toiminta on jäänyt elämään myös hankkeen jälkeen. Toimijoilla on erittäin vahva tahtotila viedä toimintaa eteenpäin. Lisäksi EcoStart - yritysten kevennetty ympäristöjärjestelmät noteerattiin myös kansainvälisesti.

Hankkeen aikana onnistuttiin hyvin tuottamaan alueelle monipuolisia palveluita ja mm. valtakunnan tasolla hanke oli koulutusten järjestämisen kärkipäässä.

12. TOIMINNAN JATKUVUUS

Uudet kehittämispalvelut otettiin käyttöön kansallisella rahalla 1.9.2014. Aikaisemmin näitä palveluja on tuotettu esr-rahalla (tuotteistetut asiantuntijapalvelut, pitkät valmennusohjelmat ja kv-ohjelmat). Toiminta ei kuitenkaan jatku samalla volyymillä kuin hankkeen aikana, koska kansallisella puolella kehittämispalveluihin on varattu suhteellisen vähän korvamerkittyä rahaa.

EcoStartin osalta neuvottelut jatkuvat edelleen Motivan kanssa, että olisiko heidän mahdollista ottaa päävastuu EcoStartista.

Ympäristöneuvontaa saa osoitteessa www.yrityssuomi.fi

Työelämän laatu ja tuottavuus projektin saattama Etelä-Savon alueen kehittämisverkosto jatkaa toimintaansa. Kehittämisverkoston puheenjohtajana toimii Etelä-Savon yrittäjien pj. Mirja Haavikko. Kehittämisverkostossa on yhteensä 19 edustajaa eri organisaatioista. Etelä-Savon ELY-keskuksessa työelämän laadusta vastaa jatkossa kehittämisspäällikkö Tea Raatikainen.

13. PROJEKTIN RAHOITUS

Projektin rahoitus suunnitelman * mukaan:

Projektin toteutunut rahoitus:

ESR- ja valtion rahoitus	5 302 000,00	€	63	%		4 954 083,82	€	65	%
Kuntien rahoitus	0	€	0	%		0	€	0	%
Muu julkinen rahoitus	0	€	0	%		0	€	0	%
Yksityinen rahoitus	2 186 000,00	€	26	%		2 059 337,08	€	27	%
Tulot	941 385,00	€	11	%		620 570,00	€	8	%
Rahoitus yhteensä	8 429 385,00	€	100	%		7 633 990,90	€	100	%

* Suunnitelma = viimeisin hyväksytty projektisuunnitelma

14. YHTEENVETO PROJEKTIN TOTEUTUKSESTA JA TULOISTA

Projektin lähtökohtana oli alkavien yritysten, sekä jo toimivien yritysten osaamisen, erityisesti liiketoimintaosaamisen, sekä kansainvälistymisosaamisen tason nostaminen.

Koko hankkeen tavoitteena oli edistää yritysten johto- ja avainhenkilöiden liikkeenjohdollista osaamista yritysten kilpailukyvyyn, kannattavuuden ja kasvun vahvistamiseksi sekä kotimarkkinoilla että kansainvälisessä ympäristössä. Tämä toteutettiin järjestämällä yrityksille koulutus- ja kehittämishankkeita sekä neuvontapalveluja. Lisäksi projektissa nostettiin seudullisten yrityspalveluiden neuvonnan tasoa sekä edistettiin yritysten ekokilpailukykyä sekä työelämän laatua.

Tuotteistetut asiantuntijapalvelut ja pitkät valmennusohjelmat -osiossa aloitti yhteensä noin 100 henkilöä, joista naisia oli noin 400. Aloittaneista oli yrittäjiä noin 450 ja mukaan tulleita pk-yrityksiä 535. Koulutus- ja henkilötyöpäiviä oli yhteensä 8400.

Yritystoiminnan kehittämiseen tarkoitettut ELY-keskuksen tuotteistetut asiantuntijapalvelut poistuivat palveluvalikoimasta 30.9.2013 ja niitä toteutettiin noin 60 kappaletta aina vuositasolla. Suosituimpia tuotteistettuja olivat PK-LTS ja TuoteStart-ohjelma.

Avainhenkilövalmennuksia toteutettiin yhteensä 37 kappaletta, joista PK-yrityksen johtamiskoulutus oli suosituin ja sitä toteutettiin 14 ryhmää.

Avainhenkilövalmennusten ja tuotteistettujen lisäksi hankkeessa on toteutettu myös toimialakohtaisia, lyhytkestoisia koulutus- ja konsultointipalveluita, kansainvälistymiseen liittyviä teemapäiviä, klinikkatoimintana neuvontaa, konsultointia luovien alojen yrityksille ja omistajanvaihdosklinikoita ja CE-merkintäklinikoita.

Ramboll Oy teki vaikuttavuusarvioinnit tuotteistettujen ja avainhenkilövalmennusten osalta 2012-2013. Arvioinnissa ilmeni, että palvelut hyödyttivät yritysten kilpailukykyä ja kehittivät yrityksen toimintaa. Kansainvälistyminen koettiin tärkeänä ja koulutusten kautta saatiin paljon uusia kehittämissideoita, työkaluja ja verkostoja. Tulevaisuudessa toivottiin valmennusta markkinointiin, myyntiin, tuotteistamiseen, talouteen ja rahoittamiseen.

EcoStart oli pk-yritysten kevennetty ympäristöjärjestelmä, joka oli saatavilla ELY-keskusten konsultointipalveluna. EcoStartin tavoitteena oli tehostaa ja kehittää järjestelmällisesti yritysten ympäristöasioiden hallintaa, erityisesti materiaali- ja energiatehokkuutta. EcoStart-konsultointipalvelu on kehitetty Etelä-Savon ELY-keskuksessa ja palvelu on ollut käytössä jo vuodesta 2007. Alkuvaiheessa palvelu oli saatavilla viiden maakunnan alueella (Etelä-Savo, Pirkanmaa, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa ja Häme). Vuoden 2012 helmikuusta alkaen EcoStart oli saatavilla vuoden 2013 loppuun sakka. Useimmat yritykset olivat saaneet tietoa tuotteesta ELY-keskuksesta tai konsultilta.

EcoStartin vaikuttavuusselvitys toteutettiin keväällä 2013. Selvityksen perusteella ympäristöasiat kiinnostivat yrityksiä ja järjestelmällä katsottiin olevan merkitystä viestinnässä ja yrityksen kilpailukyvyn kehittämisessä. Joissakin yrityksissä oli nimetty ympäristöasioiden vastuuhenkilö ja palvelussa sovittujen mittareiden seuranta jatkettiin ja yrityksessä oli tullut myös uusia kehittämiskohteita esille. Lisäksi suurimmassa osassa yrityksiä hankinnoissa käytettiin ympäristökriteereitä ja tarjousten teossa viestitettiin ympäristönäkökohdista. Kaikki yritykset olivat myös sitä mieltä, että palvelu vastasi hyvin yrityksen tarpeisiin ja että yritykset olivat valmiita suosittelemaan palvelua myös muille yrityksille. EcoStartteja on tehty koko hankkeen aikana yli 100 kappaletta.

Yritysten ympäristöneuvonnan tavoitteena oli vakiinnuttaa yritysten ympäristöneuvonnan valtakunnallinen palvelu ja yhteistyöverkostot sekä Yritys--Suomi -verkkopalvelun ympäristötiedon päivittäminen ja kehittäminen. Tavoitteena oli myös edistää yritystoiminnan ympäristöasioiden huomioimista tähdäten ekotehokkuuden parantamiseen ja ympäristökuormituksen pienentämiseen.

Työelämän laatu ja tuottavuus -projektin tavoitteena oli työelämän kehittämisen, aktivoinnin ja verkostotoiminnan vakiinnuttaminen Etelä-Savon alueella. Tarkoituksena oli kehittää työelämän innovatiivisia yhteistyökäytäntöjä. Tavoitteena oli myös käynnistää ja vakiinnuttaa eteläsavolaisen työelämän kehittämisverkoston toiminta.

Etelä-Savon työelämän kehittämisverkosto jatkaa vahvalla verkostoitumisen tiellä, joka tuottaa konkreettisia tuloksia tukeutumalla keskinäiseen, niin henkilökohtaisella kuin organisaatioiden tasolla toimivaan tuntemiseen, luottamukseen ja sitoutumiseen. Kehittämisverkoston puheenjohtajana toimii Etelä-Savon yrittäjien pj. Mirja Haavikko ja verkostossa on tällä hetkellä 18 jäsentä. Kehittämisverkoston toiminnan pääpaino oli aktiivisessa toiminnassa, vahvassa yhteistyössä ja kumppanuuksissa.

Hankkeen aikana onnistuttiin hyvin tuottamaan alueelle monipuolisia palveluita ja mm. valtakunnan tasolla hanke oli koulutusten järjestämisen kärkipäässä.

15. AINEISTON SÄILYTYS

Missä säilytetään projektin toteutukseen liittyviä asiakirjoja, kuten kirjanpitoaineistoa, toiminnan tarkastuksen kannalta tarpeellisia asiakirjoja, tietoja toiminnasta ja osallistujista sekä ohjausryhmän pöytäkirjoja. Säilytyspaikan osoite tai yhteystiedot.

Aineisto on arkistoitu ja se sijaitsee:

Etelä-Savon ELY-keskus

Jääkärintie 14

50101 MIKKELI

Päiväys ja allekirjoitus

06.03.2015

Tea Raatikainen

Yksikön päällikkö